ІНШОМОВНА ОСВІТА У ПОЛЬЩІ ТА НІДЕРЛАНДАХ ЯК ЗРАЗОК ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Коршук Т.Л.
викладач, КАМТС№1, НТУУ «КПІ»

Мета навчання студентів немовних спеціальностей англійської мови полягає перш за все у тому, щоб людина, яка оволодіває іноземною мовою, могла використовувати її як у професійному, так і повсякденному житті.

Україна впевнено прямує європейський шляхом розвитку, переймаючи досвід розвинутих держав та запроваджуючи у країні певні власні ідеї та реформи. Одним із найважливіших аспектів відновлення держави та її становлення є освіта, а саме вища професійна освіта, яку надають вищі навчальні заклади України.

Реформи у сфері освіти є наразі актуальним питанням, тому що новий Закон України «Про Освіту», будучи прийнятим у липні 2014 року, буде введений в дію поступово. Тому важливим буде поглянути на досвід європейських країн, порівняти їх освітні процеси. Нас цікавить саме навчання іноземної мови, актуальність вивчення якої не підлягає сумніву.

Для того, щоб рухатись у правильному напрямку, необхідно переймати корисний досвід інших держав, чим рівень освіти та розвитку перевищує показники України.

У статті будуть розглянуті особливості навчання англійської мови в Польщі та Нідерландах, так як ці країни досить часто приваблюють наших студентів у якості місця для отримання вищої професійної освіти, дипломів магістра, проведення досліджень аспірантів тощо.

Метою статті є аналіз особливостей організації та змісту підготовки студентів немовних спеціальностей саме у напрямку навчання іноземної мови.

Фахівці неодноразово звертаються до проблем розвитку освіти, сучасних методів та підходів у викладанні іноземної мови, особливосте й функціонування іншомовної освіти тощо. Досвід європейських країн досліджується у працях Г. Гринюк, О. Мисечко, О. Івашко, О. Максименко, Л. Морська, Т. Вакалюк, С. Ніколаєва, О. Петращук, О. Першукова, Н. Логутіна, Л. Котлярова, Л. Сакун та ін..

Перш за все варто зазначити, що порівнюючи методику та організацію навчального процесу із викладання англійської мови у іноземних вищих навчальних закладах, необхідно звернути увагу на проблеми, з якими зіштовхують викладачі українських вишів. Національний Технічний Університет України «Київський політехнічний інститут», будучи одним із найкращих вузів України, намагається реформувати процес навчання англійської мови, ввести необхідні зміни та зважати на глобальні тенденції, стимулюючи викладачів до оновлення процесу викладання англійської мови. Проте існує багато проблем та перешкод на шляху до вдосконалення цього питання, про які зазначає декан факультету лінгвістики НТУУ «КПІ» Саєнко

Наталія Семенівна у статті «Стан та перспективи викладання іноземних мов у НТУУ «КПІ» [2]. Серед цих проблем – мала кількість годин, що виділені на вивчення англійської мови, недостатнє матеріально-технічне забезпечення, низький рівень володіння англійською при вступі в університет, відсутність фахівців із подвійною освітою (володінням англійською мовою та професійним знанням технічних предметів). Поступово, завдяки активній роботі декана та факультету, ці проблеми знаходять своє вирішення, і саме під час цього процесу варто запозичати досвід західних колег із європейських країн.

Усі країни Європи однозначно прийняли до уваги необхідність дотримання стандартів та критеріїв, розроблених Радою Європи, ідеї та положення яких викладені у основних документах, що регулюють педагогічну діяльність - «Європейський мовний портфель», «Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання», «Приведення екзаменів з мови у відповідність до загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та вимог до іспитів». Також важливим фактором високого рівня вивчення англійської мови є прагнення студентів опанувати іноземну мову, тобто підвищення рівня свідомості та направленість студентів на майбутнє є надзвичайно важливими пунктами у списку необхідних кроків до успішного впровадження новітніх підходів до іншомовної освіти.

В Україні вимоги до загальноєвропейських рівнів мовної освіти відомі більше десяти років, проте досі українські вищі навчальні заклади не дотримуються чітких меж цих рівнів: рубіжний (Threshold або B1), просунутий (Vantage або B2), автономний (Effective Operational Proficiency або C1) і компетентний (Mastery або C2), приймаючи студентів із рівнем нижче B1, що є неприйнятний для вищого навчального закладу європейського рівня.

У процесі навчання польські та нідерландські навчальні заклади обов’язково дотримуються правила введення «живого матеріалу» в освітній процес, тобто студенти виконують завдання, використовуючи найсвіжіший матеріал, дані та результати досліджень, які звісно представлені у світовому інформаційному просторі англійською [6].

Окрім використання автентичних англомовних матеріалів, університети Польщі та Нідерландів охоче залучають викладачів та студентів до двомовних курсів викладання дисципліни. Тобто, одна і та ж дисципліна подається державною мовою та англійською мовою, таким чином стимулюючи студентів до іншомовної освіти, але надаючи їм можливість звертатись до більш зрозумілого матеріалу у випадку, якщо студенту надто складно розуміти певну тему англійською. Студент, маючи двомовний курс, підвищує і рівень знання англійської мови, і власне знання профільного/непрофільного предмету. Наприклад, у 2007-2008 роках у Нідерландах англійською мовою проводились заняття із 956 профільних предметів та 376 непрофільних [5]. В Університеті Амстердама кількість курсів, що викладаються англійською мовою, перевищила кількість дисциплін державно мовою: англійською відбувалось навчання 62% навчальної програми, і лише 38% - державною, в Польщі результати дещо нижчі, але все ж майже 35% програми Варшавської політехніки можна прослухати англійською мовою [3]. І акцент зроблений саме

на викладання магістерських програм, що є особливо корисно для студентів, які, здобуваючи звання магістра, можуть використовувати англійську для досліджень і навіть уже у професійному житті [4].

В Україні навчання англійською пропонується зазвичай лише іноземцям, поодинокі випадки, коли профільні предмети дублюються англійською є хорошою тенденцією, яку варто підтримувати і розвивати.

Англійська мова використовується вищими навчальними закладами Нідерландів як мова професійної літератури та досліджень, тобто наукові гуртки, лабораторії тощо використовують англійську мову як основну робочу, при цьому публікуючи результати своїх досліджень та досягнення англійською, для їх поширення у світовому інформаційному просторі, підвищення конкурентоспроможності та професійності [6].

Щодо використання англійської мови у публікаціях, варто також зауважити, що студенти у Польщі та Нідерландах охоче захищають дипломи англійською мовою, в Україні ж таке впровадження англійської мови у навчальний процес інших дисциплін не завжди підтримується навіть кафедрами та деканатами технічних факультетів.

Важливу нішу у освітньому процесі займає навчання іноземців, які бажають здобувати освіту в Польщі та Нідерландах. Англійська мова є беззаперечно глобальною, тому для вступу та навчання іноземні студенти повинні надати сертифікат чи диплом, що підтверджує достатній рівень володіння англійською мовою. Зазвичай це TOEFL та IELTS, проте приймають результати і інших міжнародних тестів. Кожен університет обов’язково зазначає кількість балів, які є достатніми для вступу. Українська вища освіта охоче приймає іноземців у свої заклади, проте не вимагає здачі таких тестів та іспитів. Це питання варто переглянути, перейнявши досвід Польщі та Нідерландів, вищі навчальні заклади яких є найбільш привабливими напрямками здобуття освіти у Європі.

Говорячи про іноземних студентів, варто зазначити, що вищі навчальні заклади Європи надають можливість українським студентам отримувати подвійний диплом або проходити професійне стажування, за умови високого рівня володіння англійською мовою. Також у даному аспекті актуальними є програми обміну між державними університетами, які пропонують виші Польщі та Нідерландів. Проте перешкодою для такої співпраці знову ж таки стає низький рівень володіння англійською викладачами українських вищих навчальних закладів, що ведуть профільні предмети. За кордоном це питання уже давно розглянути і знайдені шляхи вирішення такі як: подвійний диплом викладача, курси підвищення кваліфікації та стажування у англомовному середовищі, самоосвіта викладача та постійна робота із англомовним матеріалом, співпраця із колегами, розробка міждисциплінарних зв’язків тощо.

У вищих навчальних закладах Польщі, Нідерландів та України спільною є спрямованість іншомовної освіти на наступні аспекти: формування міжкультурної компетенції, стимулювання саморозвитку студентів, вміння спілкуватись із англомовними опонентами та орієнтуватись у сучасному світі, використовуючи англійському мову у навчанні, професійному житті та для

особистих цілей. Важливою метою викладача англійської мови у навчальному закладі будь-якої держави є переконання студента, що англійська мова не є мовою одноразового, «університетського» використання, це жива мова сьогодення, яка є відображенням світу та життя суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Михайленко О.В. Викладанню англійської мови – європейський рівень. 20.01.2007. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kpi.ua/706-4
2. Саєнко Н.С. «Стан та перспективи викладання іноземних мов у НТУУ «КПІ» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kpi.ua/1006
3. Шеверун Н. Особливості організації та змісту іншомовної підготовки студентів технічних університетів Польщі. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pps.udpu.org.ua/article/viewfile/18640/16384
4. Coste D., North B., Sheils T., Trim J. Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie, nauczanie, ocenianie. – Warszawa : Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 2003. – S. 94–115.
5. Huang Futao. Internationalization of Curricula in Higher Education Institutions in Comparative Perspectives: Case Studies of China, Japan and the Netherlands. Higher Education Vol. 51, No. 4 (Jun., 2006), pp. 521-539 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.jstor.org/stable/29734994
6. Overview of the Quality assurance system in higher education. The Netherlands. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.niad.ac.jp/english/overview_nl_e_ns.pdf